

Kuulumisen tunne liittyy vahvasti vaikuttamiseen

Miten ihminen saadaan kiinnittymään uuteen paikkaan? Miten hän voi tuntea kuuluvansa ja olevansa osa yhteisöä? Onko tunne siitä, että kuuluu johonkin, ratkaiseva tekijä myös siinä, haluaako ihminen vaikuttaa asioihin?

Pääkirjastolla torstaina 2. helmikuuta järjestetyssä keskustelutilaisuudessa pohdittiin kuulumista, osallistumista ja osallistamista, vaikuttamista, erilaisten ihmisten yhteen tuomista sekä kielitaidon merkitystä kaikkeen tähän.

Puutteellinen kielitaito voi olla este

Kuntalaisella on erilaisia tapoja vaikuttaa: voi äänestää, tehdä ehdotuksia tai antaa palautetta. Osallistuva budjetointi ja kumppanuuspöydät puolestaan ovat uudenlaisia tapoja saada kaupunkilaiset osallistumaan.

Osallistua ja vaikuttaa voi myös erilaisten yhdistysten kautta tai vapaaehtoistyötä tekemällä, eikä pidä unohtaa mielipidekirjoitusten voimaa.

Ongelmaksi muodostuu kuitenkin usein se, että tieto erilaisista keinoista ei saavuta kaikkia.

”Nämä kaikki keinot vaativat hyvää kielitaitoa ja taitoa löytää tietoa. Maahanmuuttajilla ei näitä taitoja välttämättä heti ole, mutta kiinnostusta osallistumiseen voi silti olla.”

Keskustelijoiden mielestä onkin tärkeää, että kaupungilla on paikka, jossa asioista saa tietoa ja jota kautta omat palautteensa saa menemään eteenpäin myös suullisesti. Tällainen neuvonta ei palvelisi pelkästään vieraskielisiä, vaan myös niitä, jotka eivät osaa tai halua käyttää sähköisiä palveluja.

Työ vahvistaa kuulumisen tunnetta

Vahvimmin keskustelun aikana pohdittiin kuulumisen tunnetta ja sen suhdetta vaikuttamiseen. Onko kuuluminen enemmänkin irrationaalinen tunne, kuten rakastuminen, vai voiko sitä rakentaa ulkopuolelta?

”Miten saadaan aikaan se kokemus ja tunne, että olen osa tätä paikkaa ja paikka on osa minua? Siihen liittyy vaikuttamista ihmiseen muiden ihmisten taholta. Kuulumisen johonkin puolestaan herättää halua vaikuttaa ja muuttaa asioita paremmaksi.”

Yksi tapa saada ihminen tuntemaan kuuluvansa johonkin on työnteko. Työn saannin esteenä on kuitenkin usein puutteellinen kielitaito. Yksi keskustelijoista pohtikin, voisiko esimerkiksi pakolaisen palkkaamiseen varattua rahaa jakaa niin, että sillä palkattaisiin aluksi sekä työntekijä että tulkki.

Yksi tärkeä seikka, joka vahvistaa ihmisen uskoa omiin mahdollisuuksiin, on esimerkki. Siksi on tärkeää, että myös valtion ja kuntien työntekijöinä sekä päättäjinä nähdään kaikenlaisia ihmisiä, ei pelkästään kantasuomalaisia.

”Yksi asia, mikä vahvistaa ihmisten halua vaikuttaa, on se, että ihminen pystyy samaistumaan johonkin toiseen ihmiseen. Tähän yksi kanava on se, että kaikenlaisissa palveluissa olisi erikielisiä ja eri taustoista tulevia ihmisiä palvelemissa ihan samalla tavoin kuin muita.”

Ennakkoluuloista yhteyteen

Ihmisten saaminen yhteen on keskustelijoiden mielestä yksi tärkeimpiä mutta myös vaikeimpia asioita toteuttaa. Eri-ikäisten ja eri taustoista tulevien ihmisten kohtaaminen lisää sekä yleistä hyvinvointia että tiedon leviämistä. Erilaisten kontaktien ja verkostojen avulla myös vaikuttaminen on helpompaa.

Myös taide – oli se sitten musiikkia, runoutta, kuvataidetta tai muuta – nähdään yhtenä vaikuttamisen tapana silloin, kun sanat eivät riitä tai niitä ei ole.

Mutta missä näitä kohtaamisia luodaan? Esimerkiksi erilaisten järjestöjen on vaikea löytää tiloja, joissa he voisivat maksutta tai edullisesti järjestää säännöllisiä kokoontumisia tai erilaisia tapahtumia, kuten taidenäyttelyitä.

Yhteistä tekemistä vaikeuttaa myös nykyaikana vallalla oleva yksilökulttuuri.

”Jos on vapaa-aikaa, ollaan älylaitteilla, mutta kaikenlaisten kohtaamisten määrä on vähäisempi kuin ennen. On ennenkuulumatonta, että menisin naapuriin kylään. Vielä 80-luvulla käytiin kylässä ja pistäydettiin naapuriin kahville.”

Kansainvälisyyskasvatusta kouluihin

Erilaisten ihmisten kohtaamista ei haluta jättää pelkästään ihmisten omatoimisen aktiivisuuden varaan, vaan se pitäisi ottaa vahvemmin mukaan esimerkiksi koulujen normaaliin toimintaan. Lasten kautta tieto ja asenteet siirtyvät myös koteihin.

”Laiskuus aina voittaa. Jos sovitaan, että tavataan kello 15 kirjastossa, niin paikalle tulee lopulta vain yksi tai kaksi ihmistä.”

Siksi keskustelijat pitävät tärkeänä sitä, että koko yhteiskunta, niin kaupunki, koulut kuin päiväkoditkin ottaisivat monimuotoisuuden huomioon toiminnassaan vahvemmin. Myös kielten opiskeluun pitäisi kannustaa nykyistä enemmän.

”Kansainvälisyyskasvatus on just sitä, mikä lisää suvaitsevaisuutta. Kaikilla nuorilla ei ole mahdollisuutta matkustaa ja matkustelu yleensä avartaa maailmankuvaa. Tämä olisi sellainen minimatka lahtelaisittain. Järjestetään eri kielten ja kulttuurien kanssa kohtaamisia.”

Lisää tekemistä myös nuorille aikuisille, kiitos

Lahteen tullaan paljon myös opiskelemaan, mutta onko kaupungissa riittävästi vetovoimaa, että opiskelijat jäävät tänne opintojen jälkeen?

”Ongelma piilee siinä, että ei ole oikein sellaisia paikkoja, joihin voisi mennä. Täällä on aika vähän tekemistä nuorille aikuisille, niin ei tule sellaista kuulumisen tunnetta.”

”Opiskelijat kun tulevat tänne, he tulevat matkakeskukseen ja hurauttavat siitä Mikkulan kampukselle, ’maalle’. Tuntevatko he ikinä olevansa lahtelaisia, kun he menevät vain sitä väliä? Täällä keskustassa he olisivat osa tätä kaupunkikulttuuria.”

Keskustelutilaisuus järjestettiin osana kirjastojen Minun kuntani -demokratiahanketta, jonka yhtenä tavoitteena on tuoda ihmisiä yhteen ja vahvistaa luottamusta lähihallintoon. Suljettu Erätauko-dialogi käydään luottamuksellisesti tasavertaisessa ilmapiirissä.

Hankkeen yhteistyökumppanina on Cultura-säätiö. Tämänkertainen tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Suomi-Venäjä-seuran Lahden osaston kanssa. Mukana oli kahdeksan erilaisista taustoista tulevaa ihmistä.